

Asia: VN/24935/2021

Lausuntopyyntö luonnoksista valtioneuvoston asetuksiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamiseksi

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto koskien ehdotusta asetuksen 19 §:n muuttamisesta

Asetuksessa ehdotetaan muutettavaksi aikavälillä 1.1.2022–31.12.2024 ammatillisesta koulutuksesta annettua valtioneuvoston asetuksen 19 §:ää siten, että työnantajalle maksettavassa koulutuskorvauksessa otetaan korottavana tekijänä huomioon, jos oppisopimuskoulutuksessa oleva on alle 20-vuotias ja vailla toisen asteen tutkintoa.

SAK kannattaa esitystä määräaikaisesta kokeilusta, jossa nuorten oppisopimuskoulutuksen vetovoimaa lisätään työnantajille maksettavalla koulutuskorvauksella. Oppisopimuskoulutus on tehokas tapa työllistää ja työllistyä. Kuitenkin nuoret käyttävät oppisopimusta verrattain vähän ja oppisopimuspaikkoja on ollut vaikea saada nuorille.

Ehdotuksessa kokeilun kohdejoukoksi esitetään alle 20-vuotiaat vailla toisen asteen tutkintoa olevat nuoret. Kokeilun aikaraja ja siihen osoitettu määräraha huomioiden tämä on perusteltua. Kokeiluun osoitetaan yhteensä 15 miljoonaa euroa, joka jakaantuu kolmelle vuodelle.

Luonnoksessa esitetään vaihtoehtoisina kohderyhminä alle 25-vuotiaita tai alle 30-vuotiaita vailla toisen asteen tutkintoa olevia. SAK tuo esiin, että maassamme on edelleen suuri joukko alle 30-vuotiaita nuoria, joilta puuttuu toisen asteen tutkinto tai paikkaa jatko-opintoihin ei löydy. SAK esittääkin, että mainitun kokeilun kohdejoukon ikärajaa tarkasteltaisiin uudelleen myös nuorten aikuisten työllistymisen näkökulmasta. Tällöin se vastaisi myös nuorisotakuun ja nuorisolain kohdejoukkoa ja tavoitteita.

SAK edellyttää, että työelämässä tapahtuvan oppimisen käytänteet ja laatu kytetään voimakkaasti kokeiluun. Koulutuskorvauksen vastineena työnantajien on sitouduttava toimiin, joilla parannetaan

työpaikkaohjauksen laatua ja työpaikkaohjaajien asemaan työpaikoilla. SAK:n tuoreen kyselyn valossa työpaikkaohjaajat tekevät opiskelijoiden ohjausta usein oman työnsä ohella, ilman tehtävään osoitettua erillistä työaikaa ja korvausta. Kolme neljäsosaa työpaikkaohjaajista kokeekin ohjauksen kuormittavaksi. Ohjaajat kaipaavat myös nykyistä enemmän koulutusta ohjaustehtäväänsä.

SAK katsoo, että työnantajien on varattava työpaikkaohjaajille tarpeeksi työaikaa tehtävän hoitamiseen, huolehdittava heidän koulutuksensa järjestämisestä ja maksettava ohjauksesta asianmukainen korvaus. Kehittämiskohteenä on myös henkilöstön edustajan tiedonsaantioikeus työpaikalle tulevista opiskelijoista. Tällöin ohjaajien työajan käyttö ja opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) mukainen opintojen suunnittelu, toteutus ja ohjauksen tarve voidaan työpaikoilla huomioida nykyistä sujuvammin ja tarkoituksenmukaisemmin esimerkiksi vuoro- tai sesonkiluontoisessa työssä. Lisäksi nuorten oppisopimuskoulutuksessa tulee erityisesti huolehtia työturvallisuuden toteutuksesta.

Lausunto koskien ehdotusta uudesta 22 a §:stä

Luonnoksessa ammatillisesta koulutuksesta annettuun valtioneuvoston asetukseen ehdotetaan lisättäväksi uusi 22 a §, jossa säädettäisiin tutkintovientitoimikunnan asettamisesta, kokoonpanosta ja päätöksenteosta.

SAK pitää esitystä tutkintovientitoimikunnan vakinaistamisesta kannatettavana. Esitys pohjautuu kokeilusta saatuihin hyviin kokemuksiin ja on siten perusteltu.

Latvatalo Eveliina

SAK ry - Työ ja turva -osasto koulutus- ja työvoimapolitiittinen asiantuntija
Kirsi Rasinaho